

Spis treści

Wstęp	9
1. O niepewności, potrzebach i ryzyku (Bogusław Hadyniak)	13
1.1. Wstęp	13
1.2. Niepewność	14
1.3. Ekonomia i niepewność	15
1.4. Niepewność, przypadkowość i nieprzewidywalność	17
1.5. Niepewność i wartość	17
1.6. Ryzyko	20
1.7. Ryzyko poznawalne i niepoznawalne	22
1.8. Poziomy ryzyka	24
1.9. „Inteligencja ryzyka” i poziom ryzyka	26
1.10. Klasyfikacja ryzyka	27
1.11. Uwarunkowania zarządzania ryzykiem	28
Literatura	29
CZĘŚĆ I. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W PRZEDSIĘBIORSTWIE	31
2. Ryzyko w działalności przedsiębiorstwa – elementy systematyki i identyfikacji <i>(Tadeusz Waściński, Paweł Krasiński)</i>	33
2.1. Wstęp	33
2.2. Pojęcie ryzyka występującego w działalności gospodarczej	34
2.3. Klasyfikacja rodzajów ryzyka	35
2.4. Metody pomiaru ryzyka na przykładzie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego	41
2.4.1. Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej	41
2.4.2. Identyfikacja i pomiar ryzyka walutowego	44
Literatura	46
3. Wykorzystanie ubezpieczeń do zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie <i>(Wanda Ronka-Chmielowiec)</i>	47
3.1. Wstęp	47
3.2. Rodzaje ryzyka związanego z działalnością gospodarczą	49
3.2.1. Kryterium rodzajowe	49
3.2.2. Kryterium źródła zagrożenia	51
3.2.3. Kryterium obszarów zagrożenia	51
3.3. Zarządzanie ryzykiem	52
3.4. Ubezpieczenia w zarządzaniu ryzykiem	54
3.5. Wykorzystanie ubezpieczeń do zarządzania ryzykiem	57
3.6. Nowe trendy w zarządzaniu ryzykiem ubezpieczeniowym	59
Literatura	61

4. Przedsiębiorstwo jako podmiot ryzyka – rozwój koncepcji zarządzania ryzykiem (<i>Jan Monkiewicz</i>)	62
4.1. Wstęp	62
4.2. Ewolucja koncepcji zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie	64
4.3. Współczesne koncepcje zarządzaniem ryzykiem w przedsiębiorstwie	64
4.4. Zarządzanie ryzykiem a ład korporacyjny	65
4.5. Wybrane standardy zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie	70
Literatura	73
5. Podejście procesowe a identyfikacja ryzyka w przedsiębiorstwie (<i>Bogusław Hadyniak</i>)	74
5.1. Wstęp	74
5.2. Zarządzanie ryzykiem przedsiębiorstwa	75
5.3. Sposób organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem a identyfikacja ryzyka	76
5.4. Procesy biznesowe na przykładzie zakładów ubezpieczeń na życie	77
5.5. Wartości wytwarzane w procesach biznesowych zakładów ubezpieczeń na życie	80
5.6. Ryzyko związane z wytwarzanymi w procesach biznesowych wartościami	83
Literatura	87
CZĘŚĆ II – ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W INSTYTUCJACH FINANSOWYCH	89
6. Ryzyko finansowe w działalności ubezpieczeniowej (<i>Lech Gąsiorkiewicz</i>)	91
6.1. Wstęp	91
6.2. Ryzyko w działalności ubezpieczeniowej	93
6.3. Ryzyko lokat zakładów ubezpieczeń	95
6.4. Ryzyko rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	97
6.5. Ryzyko kapitałów zakładów ubezpieczeń	99
6.6. Ryzyko współzależności między aktywami i pasywami	100
6.7. Europejskie standardy w zakresie wypłacalności zakładów ubezpieczeń (Solvency II)	101
Literatura	102
7. Główne aspekty ryzyka bankowego w Rekomendacjach bazylejskich (<i>Ewa Komajda</i>)	104
7.1. Wstęp	104
7.2. Bazylea I (Umowa Kapitałowa)	106
7.3. Bazylea II (Nowa Umowa Kapitałowa)	111
Literatura	121
8. Metody pomiaru ryzyka inwestowania w akcje na rynku kapitałowym (<i>Wanda Pazio</i>)	124
8.1. Wstęp	124
8.2. Stopa zwrotu z papieru wartościowego	125
8.3. Mierniki ryzyka inwestycyjnego	127
8.3.1. Klasyczne mierniki ryzyka	128
8.3.2. Mierniki zagrożenia	130
8.3.3. Mierniki ryzyka względnego	131
8.3.4. Mierniki wrażliwości	134
8.3.5. Mapa ryzyka	138

8.4. Model W.F. Sharpe'a	142
Literatura	150
CZĘŚĆ III – NOWE OBSZARY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	151
9. Ryzyko i bezpieczeństwo operacyjne (Janusz Zawiła-Niedźwiecki)	153
9.1. Wstęp	153
9.2. Ryzyko operacyjne	153
9.2.1. Opozycja i komplementarność pojęciowa: ryzyko biznesowe – ryzyko operacyjne	153
9.2.2. Ujęcie przyczynowe a ujęcie skutkowe ryzyka operacyjnego	157
9.2.3. Klasyfikacja ryzyka operacyjnego w ujęciu przyczynowym	157
9.2.4. Klasyfikacja ryzyka operacyjnego w ujęciu miejsc powstawania (quasi-skutkowym)	158
9.3. Bezpieczeństwo organizacji	163
9.3.1. Bezpieczeństwo jako wartość	163
9.3.2. Zapewnianie bezpieczeństwa jako manipulowania ryzykiem	163
9.3.3. Obszary zapewniania bezpieczeństwa organizacji	165
9.3.4. Wzorce dobrych praktyk, ocena dojrzałości zarządzania bezpieczeństwem	166
Literatura	168
10. Polityka bezpieczeństwa jako element zarządzania ryzykiem operacyjnym (Nemeczysz Pazio)	169
10.1. Wstęp	169
10.2. Polityka bezpieczeństwa operacyjnego jako podstawa zarządzania ryzykiem operacyjnym	171
10.3. Zarządzanie bezpieczeństwem informacji	176
10.4. Szacowanie ryzyka	180
Literatura	185
11. Zapewnianie ciągłości działania jako ograniczanie ryzyka operacyjnego (Janusz Zawiła-Niedźwiecki, Paweł Gotąb)	187
11.1. Wstęp	187
11.2. Dualne postrzeganie zapewniania ciągłości działania	187
11.3. Sprzężenie zapewniania ciągłości działania z zapewnianiem bezpieczeństwa	190
11.4. Istota zapewniania ciągłości działania	190
11.5. Zarządzanie zapewnianiem ciągłości działania	192
11.6. Projektowanie i utrzymywanie rozwiązań zapewniania ciągłości działania	198
11.7. Wzorce dobrych praktyk i ocena dojrzałości zarządzania ciągłością działania	213
Literatura	217
12. Zarządzanie ryzykiem odszkodowawczym menedżerów (Maria Gasińska)	219
12.1. Wstęp	219
12.2. Zakres i podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej menedżera	220
12.3. Szkody i roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej menedżerów	225
12.4. Ochrona ubezpieczeniowa menedżera w zakresie odpowiedzialności cywilnej	233
Literatura	241
13. Zarządzanie ryzykiem w organizacjach non-profit (Jarosław Domański)	243
13.1. Wstęp	243

13.2. Organizacja trzeciego sektora	244
13.3. Ryzyko w działalności <i>non-profit</i>	248
13.4. Konieczność strategicznego zarządzania ryzykiem	251
13.5. Proces strategicznego zarządzania ryzykiem	254
Literatura	262
Indeks	263